

Svenska folkpartiets linje i olika politiska frågor diskuteras på den årliga partidagen. Du som medlem har möjlighet att påverka partiets linje i olika frågor eller vad vi ska arbeta för genom att sända in en motion.

En motion behandlar en politisk fråga. Motionen består av brödtext och att-satser. Här är ett exempel på hur en motion kan se ut (från partidagen 2020 i Vanda).

Motion 39 – Ge sjukdagpenning för arbetsrelaterad utbrändhet

[Brödtext. Brödtexten består av bakgrund och beskrivning samt argument som belyser frågan och varför det behöver åtgärdas.]

Vi lever i ett hektiskt samhälle som sällan ger utrymme för återhämtning. Kraven på ständig uppkoppling och multitaskande såväl i arbetet som privat är påfrestande för våra hjärnor. Mellan 15 och 25 procent av respondenterna i en studie i Finland rapporterade mildare former av utbrändhet. Två procent av männen och tre procent av kvinnorna rapporterade symptom på svår utbrändhet.

Antalet depressionsdiagnoser bland 15 till 34-åringar i Finland har stigit från drygt 2000 till över 14 000 sedan mitten av 1990-talet. En tydlig majoritet av de som drabbats är kvinnor. Det saknas statistik på hur många av dessa som lider av utmattning eller utbrändhet eftersom de inte klassificeras som medicinska diagnoser.

Det finns flera studier om orsakerna bakom utbrändhet. Respondenterna i en rapport från Eurofound, Europeiska fonden för förbättring av levnads- och arbetsvillkor (2018), som sammanställde data från de 28 EU-medlemsländerna och Norge, anger flera riskfaktorer. Bland dessa nämns höga krav på arbetet, låg grad av autonomi eller självbestämmande, dåliga karriärutsikter, låg grad av rättvisa på jobbet samt konflikter.

De flesta studier om utbrändhet grundar sig på självrapportering där respondenterna anger var de befinner sig på en skala som mäter olika dimensioner av utbrändhet, till exempel fysisk trötthet och emotionell utmattning. Det går inte att säga exakt hur stor förekomsten av utbrändhet är, eftersom det saknas en gemensam definition och mätningssätt. Något som dock visat sig i flera olika studier kring utbrändhet i Europa är att utbrändhet förefaller vara vanligare bland kvinnor än män.

Hur man ser på utbrändhet och klassificerar tillståndet skiljer sig åt mellan EU-länderna. För tillfället erkänns utbrändhet som en yrkesskada endast i Italien och Lettland. I flera länder pågår diskussioner om huruvida utbrändhet bör ses som en arbetsrelaterad sjukdom. Än så länge är Sverige det enda EU-landet som använder den internationella diagnosklassificeringen ICD-10 för utmattningssyndrom som en godkänd medicinsk diagnos. Där har Socialstyrelsen gjort ett skilt avtal och definierat termen som en diagnos som ger rätt till sjukledighet med sjukdagpenning trots att den inte hittas i diagnosklassificeringen ICD-10.

Våren 2018 tog Världshälsoorganisationen WHO med arbetsrelaterad utbrändhet på sin lista över sjukdomar och medicinska tillstånd. Trots det kan man inte vara långtidssjukskriven med ersättning på grund av utbrändhet i Finland. Enligt den internationella

diagnosklassificeringen som Finland följer faller utbrändhet under rubriken symptom och inte sjukdom. Därmed ger den inte rätt till ersättning.

Enligt nuvarande finsk lagstiftning får man längre förmåner med en depressionsdiagnos än utbrändhet eller utmattningssymptom. Man kan bli sjukskriven och få ersättning för stressrelaterade symptom men endast för kortare perioder. Det här betyder att diagnosen måste vara depression för att patienten ska kunna vara långtidssjukskriven med rätt till sjukdagpenning, när det egentligen handlar om utbrändhet eller utmattningssymptom.

År 2022 väntas den uppdaterade diagnosklassificeringen ICD-11 tas i bruk. I den är ingen större förändring på kommande. Definitionen av utbrändhet kommer att förtydligas i ICD-11 men det klassificeras fortfarande inte som en sjukdom. Därför anser Svenska Kvinnoförbundet att det finns skäl att se över klassificeringarna i Finland så att man kan vara sjukskriven för utbrändhet med sjukdagpenning.

I och med att samhället och arbetsplatserna förändras och allt fler drabbas av utbrändhet är det viktigt att de drabbade får en korrekt diagnos, sjukskrivning med rätt till ersättning samt behandling som stöder återhämtningen på bästa möjliga sätt. Ett erkännande av utbrändhet som en medicinsk diagnos skulle även öppna upp för en diskussion i samhället kring de bakomliggande orsakerna till utbrändhet och nödvändiga förändringar i samhället och arbetslivet.

[Att-sats. Varje motionssvar ska sluta med att-sats/att-satser som tydligt knyter ihop vad SFP ska jobba för. Det är att-satserna man röstar om vid behandlingen av motionerna i salen. Att-satserna fastslår partiets linje.]

Därför yrkar Svenska Kvinnoförbundet på att SFP genom sina representanter i riksdagen och regeringen arbetar för

Att-sats

- att arbetsrelaterad utbrändhet ska klassas som en diagnos som ger rätt till sjukfrånvaro med ersättning i Finland.

Motionär

Svenska Kvinnoförbundet

Anna Jungner-Nordgren, ordförande

Agneta Udd-Saarela, generalsekreterare